



Serikali lazima igatue madaraka mpya la ujenzi wa Cabo Delgado na kuhamisha usimamizi kwa Gavana wa jimbo hilo



Mnamo Septemba 2021, Serikali iliidhinisha Mpango wa Ujenzi Mpya wa Cabo Delgado, kwa lengo la kuhakikisha hali ya kibinadamu, kijamii na kiuchumi kwa nia ya kuhakikisha kuwa watu waliohamishwa makazi yao wanarudi salama katika maeneo yao ya asili. Ukatili wenye itikadi kali huko Cabo Delgado

unaathiri takriban watu milioni moja, ambao karibu ya elfu 800 wameyahama makazi yao. Mbali na kulazimishwa kwa mamia ya maelfu ya watu kuyahama makazi yao, misimamo mikali yenye itikadi kali imecha mkondo wa uharibifu wa miundombinu ya umma na ya kibinafsi katika wilaya za Mocímboa da Praia, Palma, Muidumbe,

5.1 Organigrama da Estrutura de Coordenação de Implementação do PRCD



Ibo, Quissanga, Nangade, Macomia, Meluco na Mueda.

Ukiwa umebajeti ya Dola za Marekani milioni 300, Mpango wa Ujenzi mpya wa Cabo Delgado unatoa seti ya hatua za kimkakati za muda mfupi, wa kati na mrefu, ambazo zinapaswa kutekelezwa ifikapo 2024. Serikali inahakikisha kwamba Mpango huu unaendana na kanuni na taratibu za kimataifa kuhusu ujenzi mpya wa baada ya

migogoro, kwa msisitizo juu ya haja ya kuwasaidia waliohamishwa na kurejea katika maeneo yao ya asili katika mazingira ya kuheshimu utu na usalama wa binadamu.

Lengo la Mpango huo ni maeneo yaliyorejeshwa na vikosi vya pamoja vya Msumbiji, Rwanda na SADC na ambayo yanahitaji uwekezaji katika miundombinu kwa ajili ya kurejesha huduma za msingi za afya, elimu, maji na usafi wa mazingira,



barabara za kuingia, mawasiliano, nishati, pamoja na kama utawala wa umma (makatibu wa wilaya wa miili ya serikali za mitaa, vituo vya polisi, mahakama, waendesha mashtaka, ofisi za usajili). Hati hiyo pia inatoa mwelekeo wa kuanza tena kwa shughuli za kiuchumi ambazo zitatoa mapato na riziki kwa kurudi kwa uhakika kwa watu waliohamishwa kwenye maeneo ya asili.

Hakika, maandiko juu ya ujenzi upya baada ya vita yanaonyesha kuwa mchakato huo unajumuishwa, pamoja na mambo mengine: Kurejesha usalama wa ndani, ikiwa ni pamoja na kuwajumuishwa tena watu waliohamishwa; Kujenga uwezo wa utawala; Ujenzi wa miundombinu kama vile nyumba, shule, masoko, hospitali, barabara na madaraja; Marejesho ya usambazaji wa maji na umeme; Marekebisho ya uchumi na uundaji wa mazingira yanayofaa kwa uzalishaji wa vyanzo vipya vya mapato na ukuaji wa uchumi; Dhamana ya ustawi wa kijamii.

Badala ya kugatua usimamizi wa rasilimali na

utekelezaji wa Mpango wa Ujenzi kwa mamlaka za Cabo Delgado, Serikali iliweka kati mchakato mzima wa ujenzi huo, na kuiweka Wizara ya Kili-mo na Maendeleo ya Vijijini katika udhibiti wa mchakato huo kupitia Mfuko wa Maendeleo Endelevu wa Kitaifa (FNDS). Baraza la Mawaziri linaratibu utekelezaji wa Mpango kupitia taratibu zilizopo, huku kila sekta ikihakikisha utekelezaji kwa misingi ya utekelezaji wa Mpango katika eneo lake.

Bado katika ngazi ya kati, uratibu na maelewano na washirika (yaani, wafadhili wa Mpango) utafanywa na Wizara ya Uchumi na Fedha kuhusiana na masuala ya eneo la fedha, na Wizara ya Mambo ya Nje na Ushirikiano kwa masuala yanayohusiana kwa ushirikiano baina ya nchi mbili na kimataifa. "Wizara ya Ulinzi ya Kitaifa, kupitia kitovu chake, itazungumza na washirika wa ushirikiano wa pande mbili na wa kimataifa kuhusu masuala ya usalama kwa usaidizi wa kibinadamu na ujenzi upya.

Katika ngazi ya mkoa, uratibu wa utekelezaji wa Mpango huo unahakikishwa kupitia kongamano linaloongozwa na Katibu wa Jimbo, akishirikiana na Gavana. Wakurugenzi wa Mkoa na Wakurugenzi wa Huduma za Uwakilishi wa Nchi zinazohusika na mchakato wa ujenzi upya na usaidizi wa kibinadamu ni sehemu ya kongamano la kuratibu utekelezaji wa Mpango; Rais wa Wakala wa Maendeleo Jumuishi wa Kaskazini (ADIN); Mjumbe wa Taasisi ya Kitaifa ya Kudhibiti na Kupunguza Hatari za Maafa (INGD); mwakilishi wa Wizara ya Ulinzi ya Taifa; mwakilishi wa Wizara ya Mambo ya Nje na Ushirikiano; na Watawala wa wilaya zilizoathirika.

Uteuzi wa Katibu wa Jimbo katika jimbo hilo kuongoza Jukwaa la uratibu na utekelezaji wa Mpango wa Ujenzi ni sehemu ya mkakati wa kuweka pamoja usimamizi wa Mpango huo na rasilimali zitakazoingizwa na wafadhili. Maelezo ni rahisi: Katibu wa Jimbo katika jimbo anaripoti kwa Rais wa Jamhuri, mtu aliyemteua na kumsimika. Kwa hiyo, Katibu wa Jimbo katika jimbo ni aina ya ugani wa serikali kuu.

Gavana wa jimbo hana jukumu lolote muhimu katika utekelezaji wa Mpango wa Ujenzi. Kwa maneno mengine, mtu aliyechaguliwa na idadi ya watu wa Cabo Delgado mnamo 2019 hana jukumu lolote muhimu katika ujenzi wa jimbo hilo. Mkakati huo ni sehemu ya mantiki ya Serikali ya Frelimo ya kuiga ugatuaji wa mamlaka, waka-

ti, kwa hakika, inaweka kati uwezo wa kufanya maamuzi na usimamizi wa hazina. Sio kwa manufaa ya serikali kuu kwamba Mpango wa Kujenga Upya utekelezwe na mamlaka za mitaa za Cabo Delgado, kwani zinaonekana nyuma tu.

Mpango wa Ujenzi Upya wa Cabo Delgado unalenga kushughulikia masuala mahususi katika jimbo hilo ambayo yanahusiana na ujenzi wa miundomsingi na hali ya kijamii na kiuchumi iliyoathiriwa pakubwa na itikadi kali kali. Na kazi hii lazima ifanywe na mashirika ambayo ni nyeti kwa mazingira ambayo Cabo Delgado anaishi. Kwa hivyo, CDD inatetea kwamba jukumu na uongozi wa utekelezaji wa Mpango wa Ujenzi wa Cabo Delgado unapaswa kukabidhiwa kwa Gavana wa jimbo hilo.

Tabia ya Serikali kuweka pamoja utekelezaji wa mipango na mipango ya utawala, ikiwa ni pamoja na rasilimali zinazopaswa kugawiwa mikoani, ni moja ya mambo yanayochangia mgogoro wa Msumbiji. Kwa kuweka utekelezaji wa Mpango wa Ujenzi na usimamizi wa fedha husika kuweka kati, Serikali inaweza kuwa inajaribu kutatua tatizo kwa kuunda au kuendeleza matatizo ambayo yalisababisha Cabo Delgado katika hali ambayo inajikuta leo. Ugatuaji wa rasilimali fedha kwa majimbo unachangia kuundwa kwa wasomi wa ndani, ambao huanza kusambaza bidhaa na huduma kwa Serikali na kuunda fursa za ajira kwa vijana.



TAARIFA ZA UHARIRI:

Mali: CDD – Centro para Democracia e Desenvolvimento
Mkurugenzi: Prof. Adriano Nuvunga
Mratibu wa Programu: Prof. Domingos do Rosário
Naibu Mratibu wa Mpango: Américo Maluana
Mchapishaji: Emídio Beula
Mwandishi: Emídio Beula
Timu ya ufundi: Emídio Beúla; Leonel Sapite (Nampula); Abdul Gafur Monteiro Tavares (Cabo Delgado); Evaristo Lucas (Niassa)
Muundo: CDD

Anwani:
Rua Dar-Es-Salaam Nº 279, Bairro da Sommerschild, Cidade de Maputo.
Telefone: +258 21 085 797

 CDD_moz
E-mail: info@cddmoz.org
Website: <http://www.cddmoz.org>

Washirika:



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embaixada da Suíça em Moçambique